

Izhaja dvakrat na teden.
Velja za celo leto \$3.00
Published semy weekly.
Subscription \$3.00 yearly.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

ŠTEV. (NO.) 32.

CHICAGO, ILL., TOREK, 26. APRILA, 1921.

LETO (VOL.) VII.

Published and distributed under permit (No. 320) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burleson, Postmaster General.

NAJNOVEJŠE VESTI.

AMERIŠKO-JAPONSKI SPOR RADI YAPA RASTE.

Washington, 20. aprila. — Spor med Združenimi državami in Japonsko z ozirom na otok Jap, ki se nahaja v Pacifičnem morju, postaja vedno resnejši. Amerika kot Japonska stojita trdno na svojem prvotnem stališču, in nobena noče odnehati.

Diplomatski pogovori med obema državama se sicer še vedno nadaljujejo, danes pa so bile objavljene vse dosedanje note, ki so bile izmenjane med Washingtonom in Tokijem. Obstojajo iz dveh memorandumov in iz treh formalnih not.

Japonska je v svoji zadnji noti, ki je došla v Washington zadnje dni Wilsonove administracije, izjavila, da ji je bil mandat nad Japonom izroččen od najviš. koncila 7. maja 1919, in da se nikakor ne more strinjati z ameriškim naziranjem, da naj bi imeli tudi vsi ostali narodi prst pristop h kabljem, ki so koncentrirani na otoku, brez ozira na dejstvo, da ima mandat nad otokom Japonska.

Na ono noto je državni tajnik Hughes 1. aprila odgovoril, da Združene države niso vezane od nikake odločitve najvišjega zavezniskega koncila ali Lige narodov, in ker se ni nikogar nikdar pooblastilo, da bi izročil pravice Združenih držav na otoku. Združene države tudi ne morejo priznati izročitev otoka ali veljavnost mandata, ki je bil podeljen Japoniki.

Tozadavna nota se sedaj nahaja v rokah japonske vlade. Slične note je poslal Hughes tudi na angleško, francosko in italijansko vlado.

Kot se razume, se sedaj vršijo o tej noti razgovori med zavezniki in državami, in da bo nota, ki jo bo poslala Japonska v odgovor na Hughesovo noto izraz celokupnega zavezniskega naziranja glede mandata nad Japonom.

Medtem pa je Francija poslala v Washington preliminarne odgovor, v katerem pravi da se mora zadeva vzeti v pretres na prihodnji seji najvišjega koncila, ki se vrši meseca maja, in da bo Francija ob tej priliki podpirala tako rešitev tega problema, ki bo v vseh oziirih zadovoljiv za Združene države.

OTOK YAP.

Vprašanje še sedaj ni rešeno. — Združene države stoje krepko na stališču, katerega so zavzele takoj, ko se je izvedelo o barantiji s tem otokom. Japonska se je sicer upirala in ni hotela ničesar čuti o naših zahtevah. Toda slednjič se bode udala vsaj deloma. Gotovo je, da se bode morala popolnoma udati, kajti toliko ima naša država še moči, da bode prisilila vse velesile, da se bodo uklonile našim zahtevam. — Sedaj nameravajo ta otok narediti v mednarodno last, pod ameriško kontrolo. Amerika bode imela v svojem nadzorstvu vse kable, ki gredo čez ta otok.

MASARYK ODSTOPI.

Kakor se poroča, zbolel je Masaryk, predsednik češko-slovaške republike na smrt. Te dni se pa poroča, da je resigniral na svoje predsedniško mesto, katero bode sedaj zasedel ministerski predsednik Slovák Dr. Beneš. — Beneš ni glede vere prav nič boljši, kakor je Masaryk.

HAYWOOD ZBEŽAL.

Haywood organizator znane organizacije I. W. W. (Industrial Workers of the World), za katero se je tudi med Slovenci toliko agitiralo, bi imel te dni nastopiti s svojimi tovariši od pet do 20 letno ječo, radi svojega delovanja proti državi za časa vojske. V pondeljek zjutraj bi bil moral priti v Leavenworth, Kas., v državno kaznilnico in nastopiti svojo kazen. Toda pretečeni teden se je izvedelo, da je zbežal na Rusko. Trotzky ga je imenoval za glavnega komisarja za propagando boljševizma. S pomočjo Haywooda upa Židovstvo doseči tudi v Ameriki uspeh. Trotzkyju se je dopadlo, da je Haywood v tako kratkem času dosegel v Ameriki tolike vspehe in v nekoliko mesecih spravil število članstva I. W. W. nad 300.000. Posebno mu je pa imponiralo, da je v to organizacijo zbral v veliki večini tuje elemente, toraj ne toliko amerikance, kakor razne tujejezične. Seveda je pa Trotzky prezrl, da to delo ni bilo ravno tako težko, ker je takrat v tistih časih, ko je nastopil Haywood, bila rdečkarija posebno pa nemška propaganda, na vrhunci, da je bilo s tako organizacijo prav lahko vspeti.

Vprašanje je pa sedaj, kako je mogel Haywood utesi čez mejo.

Kdor pa pozna vse tajne židovske zveze in kdor ve, kako ima židovstvo v vseh naših uradnih najupljivejša mesta v svojih rokah, pod svojo kontrolo, se temu ne bode čudil in se ne bode veliko upraševal. — Kdor prečita Fordovo knjižico "The International Jew", ta bode imel v tem slučaju samo nov dokaz, da je res, kar Ford piše.

Vprašanje je, če bode res Haywood za Trotzkyja in židovstvo tolika pridobitev. Vendar toliko je gotovo, da bode sedaj ameriški Boljševiki podvojili svoje sile, da spravijo pod svojo komando tudi Združene države.

Baje se pripravljajo za prvi junij na veliko agitacijo.

DRŽAVA PERU V REVOLUCIJI.

Kakor se poroča iz Lima, glavnega mesta države Peru, Južna Amerika, nastala je v državi vstaja. Toda sedanj predsednik Leguia, ki je nastopil svojo službo 4. julia 1919, se je polastil vse vlade in vlada kot diktator. Vseučilišče San Marco je zaprto. Bili so hudi boji med vseučiliščniki in vojaštvom. — Vseučiliščniki so podlegli vojaški sili in predsednik je vseučilišče zaprl in se polastil vse vlade kot diktator.

KAJ BODE PRIHODNJI TEDEN?

Z napetostjo čaka cela Amerika, kaj nam prinese letošnji prvi maj. Delavstvo bode skušalo izbojevati kolikor najbolj ugodne pogoje od delodajalcev, delodajalci bode pa skušali kolikor mogoče znižati cene delu in izdelkom. Kakor trdijo poznavatelji razmer, je gotovo, da bode prišlo do raznih stavk, ki pa ne bodo dolgo trajale, kajti gospodarske razmere so take, da bode malo delavcev moglo zdržati dolg boj, delodajalci so pa dobro pripravljeni na ta boj.

Eno izmed glavnih vprašanj, poleg znižanja delavskih plač, bode tudi "open shop" in "closed shop", ali bodo smele unijske tovarne sprejemati tudi neunijske delavce ali ne. Tovarnarji stoje odločno na stališču, da morajo biti njih tovarne "open shop" to je, da jim sme biti dovoljeno, da smejo sprejemati delavce, kakoršne hočejo, unijske ali neunijske.

Upajmo, da bodo tovarnarji v teh kritičnih časih pripravljeni biti pravični ubogemu delavcu in mu pomagati, da si bode vsaj toliko zaslužil, kolikor mu je potrebno, da se počeno preživi. Pravičnost je podlaga reda in miru.

TRUPLO SLOV. VOJAKA IZ FRANCOSKE.

Kakor čujemo prepeljali bodo iz Francoskega sem v Chicago tudi truplo našega rojaka vojaka Alojzija Verbišarja. V nekoliko dnevih pričakujejo njegovo truplo sem v Chicago. Pokopali ga bodo na pokopališču "Vstajenja Gospodovega" na Summit.

ŽENSKÉ POROTNICE.

V slučaju morilke Orthweine, bode državni pravdnik v Chicago prvič truplo našega rojaka vojaka Alojzija Verbišarja. V nekoliko dnevih pričakujejo njegovo truplo sem v Chicago. Pokopali ga bodo na pokopališču "Vstajenja Gospodovega" na Summit.

NASELJENIŠKO PREDLOGA ZOPET SPREJETA.

Naseljeniška predloga, po kateri bi se naseljenišvo omejilo na eno tretjino pred vojniškega naseljevanja vsakega naroda, je bila zopet sprejeta v kongresu. Sedaj se bode o nji zopet posvetoval senat. Ako jo še senat sprejme, pravi poročilo, je bode Harding podpisal.

FRANCIJA IN NEMČIJA.

Premetena Nemčija poskuša z vsemi silami doseči, da ji ne bode treba plačati vojne odškodnine, na katero je obsojena, da jo plača Francija. Franciji pa preti bankerot, ako ne dobi tega nemškega denarja. S prvim majem misli Francija nastopiti s silo proti Nemčiji, da jo prisili na kolena.

FRANCIJA IN SLOVANI.

Francija dela z mrzlično naglico, da bi prisilila Nemčijo, da plača svoj dolg. Kakor se poroča je sklenila Francija s Češko-slovaško posebno tajno zvezo, da bode tako zvezala vse Slované v močno zvezo proti Nemčiji.

ŽENSKÉ V BELGIJI PRVIČ VOLILE.

Ženske v Belgiji so prvič glasovale pretekli teden pri volitvah. Več kot 700.000 ženskih volivcev se je registriralo več kakor moških.

KAJZER V JUŽNO AMERIKO.

Kakor se poroča, namerava se bivši Kajzer naseliti v državi Matogrosso. Druga poročila pa pravijo, da bode to Argentina, in druga zopet Brazilija. Na vsaki način pa bode južna Amerika.

NOV NAČIN POŽAROV.

Znano je v New Yorku, da so posebne kompanije, ki delajo trgovino s tem, da zažigajo poslopja. Kadar je žid dobro zavarovan, ima požar v svoji trgovini. Bogata zavarovalnica mu pomaga, da si poveča trgovino. — Da to ni samo pravica, pričajo številne sodniške obravnave New Yorkskih sodišč. — Te dni je pa našel Mr. West, detektiv tvrde National Association of Credit, da rabijo za ta posel mačke, ki so posebno ozurjene za to. Mačka je naučena, da na spretan način prevrne petrolejevo svetilko z mize na tla, kjer je že pripravljeno dovolj goriva, da se hitro vname. Ko je zažgala, naučena je mačka, da zbeži skozi odprto okno in se reši. Detektiv pravi, da je sedaj posebna kompanija, ki vežba te mačke in jih prodaja po najmanj \$250.00.

AMERIŠKI SLOVENCİ PODPIRAJTE SVOJE PODJETJE
KATERO EDINO SE
BORI ZA VAŠE INTERESE!

SIN MESARSKEGA KNEZA SE JE USTRELIL.

Hollywood, Cal., 21. aprila. — John P. Cudahy, sin mesarskega kneza Mihaela Cudahy v Chicagi je sam napravil konec svojemu burnemu življenju v svojem prekrasem domu v Hollywoodu. Ustrelil se je z navadno puško, ki jo je nabasal z rni. Našli so ga v postelji; puško je držal še vedno med kolena. Kakor se vidi, jo je moral sprožiti z nogo.

Vzrok samomora je bilo brez dvoma slabo finančno stanje. Pred par dnevi je prosil neko banko za posojilo \$10.000, kar mu je pa bilo odklonjeno, ker ni mogel dobiti nobenega človeka, ki bi jamčil zanj, niti lastna sestra tega ni hotela storiti. John je bil namreč velik zapravilivec. Po očetu je dobil blizu \$2.000.000, pa je vse pognal. S svojo ženo se je razporočil in več let sta živela ločeno. Bil je bolan na živcih.

TRDO ŽIVLJENJE.

Neki Seward je ustrelil dva policaja v Toledo, O., in pobegnil. Detektivji so mu sledili in ga zasledili v Omaha, Neb., kjer je stanoval v nekem hotelu. Ko je videl, da ne more več zbežati, skočil je skozi okno s sedmega nadstropja in padel na streho na tri nadstropja nižje poslopje. Od tu se je zvalil po strehi in padel še tri nadstropja globoko na cesto. Toda bil je še vedno pri zavesti. Na cesti ležal je pa potegnil samokres in se še dvakrat ustrelil. Vendar pa po vsem tem zdravnik mislijo, da ne bode umrl.

S PLINOM SE JE ZADUSILA.

Chicago, Ill., 23. aprila. — Na 3312 N. Claremont se je s svetilnim plinom zadušila Emma Wittemeier, 38 letna žena. Policija jo je našla mrtvo na postelji, toda popolnoma obledeno. Plin je bil še vedno odprt. Iz teh okoliščin so sklepali, da se je morala zadušiti namenoma. Vendar pa do sedaj še niso mogli poizvedeti kakšen vzrok jo je silil v smrt.

Pozor.

Pravkar smo dobili iz starega kraja dvojce šmarnic našega najpriljubnejšega šmarničarja Dr. J. Jeršeta. In sicer:

1. Mati čudovita 1913: \$1.50
2. Lavretanske šmarnice 1918: \$1.50

Denar na vse kraje sveta.

Naše podjetje je stopilo v direktno zvezo z najbolj uglednimi denarnimi zavodi v Jugoslaviji. Vse pošiljave so garantirane in dospo na svoj cilj v dveh do treh tednih. Prejemniki nimajo nikakih sitnosti ker prejmejo denar direktno na svoj dom. Najboljše priporočilo vsakemu pa je naše dosedajno pošteno in točno poslovanje.

Denar pa pošiljamo tudi v vse druge države v Evropi. Ker se cena evropskemu denarju vedno menja na borzah, zato bomo vedno računali po cenah istega dne, ko prejmemo od pošiljateljev denar.

Ob izidu te številke smo računali sledeče cene:

Za jugoslovanske krome:		Za italijanske lire:	
500 kron	\$ 4.15	50 lir	\$ 2.90
1,000 kron	7.90	100 lir	5.10
5,000 kron	38.50	500 lir	23.00
10,000 kron	76.00	1,000 lir	44.50

Vsa pošiljave naslovajte na

EDINOST,
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Krasno spričevalo.

Da je naša tvrdka glede pošiljanja denarja najzanesljivejša in najhitrejša je poskusil še vsakdo, kdor je poslal po nas denar v domovino.

Tu priobčujemo novo spričevalo, ki govori samo za se: Slovenian Franciscan Press, Chicago, Ill.

Prosim pošljite \$..... v Jugoslavijo. Pred kratkem sem skozi Vaše uredništvo poslal nekaj denarja na dve osebi v Jugoslaviji in je prišel denar DVA TEDNA preje kakor pa tisti denar, ki sem ga poslal skozi druge agente.

JAKOB TROBEC, škof.

Mil. gospodu škofu se pa iskreno zahvaljujemo za Njegovo zaupanje.

Slovenian Franciscan Press.

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI
Izjaha dvakrat na teden.

NASLOV:

Slovenian Franciscan Press.

1849 W. 22nd St.

Telephone Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Semi-Weekly by
SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd St., CHICAGO, ILL.

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

The international Jew.

Tako je naslov brošurici, katero je izdalo uredništvo lista "The Dearborn Independent", lista katerega izdaja Ford v Michiganu.

Kedor razume angleško, naj gotovo kupi to knjižico. Stane samo 25c (Naroča se: The Dearborn Independent, Dearborn, Mich.)

Veliko prahu je dvignila ta knjižica po celi Ameriki. Ves Izrael se je dvignil v odločen protest proti tem člankom.

Mi smo odločno proti vsaki nestrpnosti proti katerikoli veri ali proti katerikoli narodnosti. Krščanska ljubezen zahteva od nas, da spoštujemo svojega bližnjega, pa naj je katere koli narodnosti ali katerekoli vere.

Toda ta knjižica ne napada Židov ne radi njih vere in ne radi njih narodnosti, pač pa našteva jako jasno in modro samo dejstva, katerih vsi židovski rabinci in ves Izrael ne bode utajil. Skušali bomo iz te knjižice priobčevati od časa do časa izvlečke, da bodo rojaki sami sodili ali ima urednik tega lista prav, da priobčuje ta dejstva ali ne, da bodo sami sodili ali res napada židovsko vero in narodnost ali pa napada samo delovanje židovstva, ki meri z vso silo na to, da zagospoduje nad celim svetom.

Ta knjižica, katere drugi del izide v kratkem, skuša dokazati, da je svetovno židovstvo organizirano po celem svetu v mogočno vojsko, ki je napovedalo odločen boj vsem našim družabnim napravam, ki se je odločilo, da zagospoduje nad celim svetom in pa da se pri tem svojem boju, v dosego tega cilja poslužuje sredstev, ki niso poštena, ki so krvava.

Naj ves Izrael še bolj kriči, nikdar utajiti ne bodo mogli, da so socijalizem, boljševizem, komunizem samo otroci židovstva, da samo orožje v boju za nadgospodstvo nad celim svetom. Marx je bil žid, Adler je bil žid, Engel je bil žid. La Salle je bil žid, Trotzky je žid, Lenin je žid, velika večina sedanjih Ruskih krvavih gospodarjev je so Židje. Natan v Rimu je žid, D'Annunzio je bil žid, Gompers je žid i. t. d. Nikdar tudi ne bodo mogli utajiti, da je židovstvo tisto, ki zastruplja z nemoralnostjo naša gledišča, naše javno življenje, naše časopise.

Da, cela knjižica ni nič drugega, kakor naštevanje raznih dejstev, pri katerih urednik skuša dokazati, da so očetje teh dejstev Židje. Da, tako jasno ta knjižica vse to dokaže, da človek, ko jo prečita, ne more drugače reči kakor: Da, tako je! To sam vidim!

Značilno je pa to, da so se naši slovenski rdečkarji takoj potegnili za "ubogo židovstvo", ki je "preganjano" od nesrečnega Forda.

Mi pa pravimo, odštejmo, da je lastnik lista, ki je izdal to brošuro, milijonar Ford, odštejmo, da se gre tu zoper židovstvo, glejmo na fakta, pa bomo priznali, da je v resnici skrajni čas, da se je našel nekdo, ki skuša odpreti oči človeštvu predno bode prepozno.

Kdor le nekoliko zna angleško, naj si gotovo kupi to knjigo.

Delo brez Boga.

Kako sijajno so šli zborovalci predlanske mirovne konference na Francoskem v posvetovalnico, da uredijo vse svetovne homatije in dajo svetu stalen in trajen mir. V svoji domišljavosti so ti možje svet zagotavljali, da bodo naredili nekaj tako velikanskega, da sploh nobene vojske več ne bomo imeli na svetu.

Ves svet je nestrpno čakal vspehov tega dela in čakal, ako bodo ti možje res dali, kar so obetali.

Toda takoj takrat so pa že modrejši možje majali z glavo in dvomili nad temi obljubami, kajti takoj tedaj, so ti možje prezrli podlago vsakega miru — Boga.

Res so ti možje sklepali, veliko se posvetovali, milijone denarja potrošili, cele tone papirja popisali. Sklenili so stotero raznih sklepov, toda so dali svetu, kar so obetali?

Vsi vidimo!

Razmere na svetu bodisi gospodarske, bodisi narodne, bodisi delavske, niso bile še nikdar tako zamotane kakor so danes.

Vse pogodbe, vse zveze, vse lige, vse določila te mirovne konference — vse je nič! Vse delo je bilo zastoj. Vsi milijoni so bili zastoj zapravljeni. Na vseh koncih sveta, med vsemi narodi so prepri. Ves svet je danes kakor strašen vulkan, strašen ognjenik, v katerem vse vre, se vse kuha. Otlo grmenje nezadovoljnosti, prepira, sovraštva, napoveduje, da se ta ognjenik vsaki trenutek lahko odpre in začne bruhati zopet kri, strašne bratomorne vojske, opustošenje, kakoršnega še ni videl svet.

Da, zastoj je! Nekje v svetem pismu beremo besede: "Sedaj pa zardite sramu Vi, ki sodite zemljo!" "Prazno je delo brez sreče z nebes", je rekel lepo naš stari slovenski ratar. Pri mirovni konferenci so ti možje sedli k posvetovanju v svojem napuhu in si domišljali, da je njihov razum tako popoln da jim ni treba nobenega razsvitljenja, nobene božje pomoči. Ko so nekateri omenili, da bi bilo dobro, da bi se spomnili Nanj, ga priznali, nasmehnili so se mu zaničljivo, češ, Bog? Mi, mogočni in modri državniki Boga ne potrebujemo. Mi smo sami modri dovelj!"

In vsa ta njih modrost, kakšne sadove je rodila? Kaj so dali svetu?

"Sedaj pa zardite sramu vi, ki sodite zemljo! . . ."

In tako je vsako človeško delo brez Boga!

IZ SLOVENSKEGA NASELBIN

CHICAŠKE NOVICE.

Poročil se je minulo nedeljo v slovenski cerkvi naš rojak Mr. Jozef Beribak, doma iz Begunj na Gorenjskem. Priči sta bili Mr. Peter Cof in Mrs. Ana Cof. — Mr. Jozef Beribak je naš delničar in obče priljubljen rojak. Kdor ga pozna, ga ima rad. Tudi je dober faran naše slovenske župnije in je bil eden izmed kolektorjev za našo slovensko šolo. Nevesta je sestra naše rojakinje Mrs. Cof in je šele pred kratkim prišla iz starega kraja. Novoporočencema želimo prav obilo sreče in božjega blagoslova!

Obenem sta se poročila tudi Prekmurska Slovenca Mihael Gruškovnjak in nevesta Marija Žerdin. Bilo srečno.

Materni dan, ki bode drugo nedelo meseca maja, bomo v naši naselebnini slovesno praznovali. Kakor znano uvedla se je že nekaj let sem navada, da se vsako leto drugo nedeljo maja praznuje državni praznik "Mothers' Day" dan naših mater. Ta praznik ima namen otroke opomniti na dolžnosti, katere imajo do svoje matere. Navada je da ta dan vsakdo, ki praznuje ta praznik, nosi v čast svoji materi bel klinček (nagelček) in da otroci podare materi kak darček, da ji pokažejo svojo hvaležnost in svojo ljubezen. Naša dekleta dekliške Marijine družbe Sv. Štefana so sklenila, da bodo za to nedeljo priredila materam Društva Žena in Mater posebno zabavo, na katero bodo povabile matere in jih pogostile in zabavale s prijetno domačo zabavo. Cel program bode jako zanimiv. — Ta sklep naših slovenskih deklet Marijine družbe zasluži vse priznanje! Čast Vam, dekleta!

V slovenski cerkvi svetega Jurija v So. Chicago so preteklo nedeljo slovesno praznovali svojega farnega patrona svetega Jurija. Ob desetih je bila slovesna velika sveta maša, katero je imel domači gospod župnik Rev. John Plaznik. Slavnostno pridigo je imel Rev. Dr. Hugo Bren OFM. Azistirala sta pri slovesni sveti maši Rev. Dr. Hugo in irski gospod župnik sosed.

Vsi priprave za naš fer so v najlepšem teku. Fer se bode začel v soboto večer 28. maja v cerkveni dvorani. Kakor je bilo že sporočeno, vzela so naša dična ženska podporni društva skupaj z dekliško Marijino družbo in Materinim društvom vso stvar v svoje roke. Imamo že veliko krasnih darov in dobitkov. Vsaka družina in vsak posameznik bode dobil knjižico, da prodajal "številke". Kakor mislimo, imeli bomo na našem svetu tudi "ringelšpil" in druge zanimive stvari.

Od kar so pri naši katoliški jednoti pokazali tako ljubezen do na-

še naselbine se rapidno množi društvo svetega Jurija, reda katoliških borštarnjev. Rojake vabimo, naj krepko pristopajo k temu lepemu društvu! V nedeljo 8. maja praznovalo bode društvo svojega patrona s skupnim svetim obhajilom.

Chicago, West Pullman, Ill. — Cenjena uprava Edinosti: — Sprejmite te vrstice v Vaš cenjeni list, da javnost zve o točni in vestni postrežbi Vašega podjetja pri pošiljanju denarja v staro domovino.

Pred nedavnim sem poslal skozi Vaše podjetje Edinost v staro domovino blizu \$1000.00. Poslal sem nad \$800.00 za zvonove mil. g. prostu Francu Dovganu in ostalo svoto pa svojemu očetu Marko Petriču v Rosalnice šte. 15, p. Metlika. In ravnokar sem prejel pismo od doma da so denar prejeli vredno in to prav v svoti kakoršno sem jim poslal iz Amerike. Vsled tega se čutim dolžnega da se tu javno zahvalim temu prekornemu podjetju za slovenski narod v Ameriki. Rojaki, kadar pošiljate svoj težko zaslužen denar svojem v domovino ali kamorkoli že, izročite ga podjetju Edinosti, in nikdar Vam ne bo žal, ampak ravno nasprotno, hvaležni boste samemu sebi in podjetju, ker Vaši domači bodo prejeli denar na ta način najhitreje in najsigurnejše.

S polnim imenom ostajam Vaš udani,

Martin Petric,

12021 Wallace St.,

West Pullman, Chicago, Ill.

Opomba podjetja Edinosti: — Ta zahvala je zopet nov dokaz o naši točnosti pri pošiljanju denarja v staro domovino. Enakih zahval pa imamo na stotine, a žal nam je, da jih ne moremo vseh objaviti radi pomanjkanja prostora v našem listu. — Mr. Petriču pa izrekamo najpriskornejše zahvalo za njegovo zaupanje.

Joliet, Ill. — Tudi pri nas je bila preteklo nedeljo katoliška Srbkinja Miss Christich in je imela predavanje, katerega se je udeležilo lepo število rojakov. Predavanje je bilo jako zanimivo in smo ga z veseljem poslušali. Gospodično je predstavil naš domači gospod župnik Rev. J. Plevnik.

Poročevalec.

Chicago, Ill. — Vojska med čičaskimi društvi je srečno končana in premirje za to sezono podpisano. Ali veste, kdo je zmagal? Društvo sv. Štefana šte. 1. KSKJ nosi letos zastavo. Proti koncu so bile strašne bitke, ki se jih pa menda društva sv. Jurija ni vstrašilo in in prej odložilo orožje predno je bilo vse končano. Sedaj je zopet vse mirno in tudi odlikovanja so razdeljena. Toda ne mislite, da smo dobili kakšne žlezne križce, kakor so jih dajali dosluženim bojevnikom v Nemčiji, temveč dobili smo lepe zelene podobice, to se pravi ne take podobice, da bi jih morali nositi v mašni knjižici, marveč take, ki spadajo v denarnico.

Kako bo v prihodnji sezoni, sedaj še ne vemo, vendar upamo, da se bo prihodnji keglaški boj vršil že v novem narodnem domu.

V naslednjem vidite celi seznam bojevnikov: najprvo društva kakor so napredovala, nadalje pa šest posameznikov, ki so bili tako srečni, da so prejeli odlikovanje.

FINAL STANDING OF THE SLOVENIAN BOWLING LEAGUE.

	Games played	Games won	Total pins
1. St. Stephen Soc.	63	36	27 30,391
2. Young Men's C.	60	33	27 28,195
3. Danica	63	31	32 29,837
4. Foresters	42	20	22 18,700
5. Club Juniors	9	9	3,822

Individual Standing

Player	Team	Games played	Total pins
1. J. Merlak, Club		46	7,982
2. F. Kosmach, St. Stephens		42	7,203
3. T. Rovtar, Danica		60	10,150
4. J. Petrovic, St. Stephens		42	7,006
5. Frank Bicek, Danica		50	8,142
6. J. Korenchan, St. St.		53	8,574
7. John Zefran, Club		16	2,574
8. John Gradishar, anica		11	1,712
9. Frank Mrlak, Club		50	7,565
10. Fr. Grill, Foresters		19	2,908
11. A. Gregorich, Foresters		42	6,368
12. John Koščak, Club		50	7,562
13. J. Terselich, St. Stephens		30	4,493
14. Ant. Banich, Foresters		13	1,934
15. Martin Koščak, Danica		61	9,010
16. Jos. Beribak, St. Stephens		15	2,216
17. J. Kucevar, Club Jr.		9	1,764
18. Fr. Banich, Foresters		31	4,529
19. Vic. Cagran, Club Jr.		9	1,251
20. John Kosmach, Club Jr.		9	1,172
21. Lud. Skala, Club Jr.		6	761
High Team Game, St. Stephens			622
High Team 3 Games St. Stephens			1,711
High Indiv. Aver. Jos. Merlak			671
High Indiv. game Jos. Merlak			266

FRANK KOSMACH, Sec'y.

Dr. Richterjev Močan družinski liniment

Pain-Expeller uporablja že več kot petdeset let v skoraj vsaki deželi na svetu.

Za revmatične bolečine, nevralgijo, ohromelost, izpahke, prenapetje mišic, za hitro odpravo zgodnjim prehladom je ta stari zanesljivi družinski prijatelj neprecenljive vrednosti.

Vsak lekarnar prodaja Pain-Expeller. Bodite gotovi, da vam ponudijo pristnega z varnostno znamko "Sidro." Zavrnete vse drugo kot nadomestek in ponaredbo.

F. AD. RICHTER & CO.,
3rd Ave. & 35th St.,
Brooklyn, New York

Pripravite se za neodvisnost

Začnite se sedaj pripravljati na denarno neodvisnost s tem, da začnete vlagati v hranilni oddelek v Kaspar State Bank.

Čim prej začnete, prej se vam bodo pokazale lepe prilike in uspeh. Ko boste imeli denar na banki, boste čutili v sebi moč za napredek in postal boste samozavedni.

Conservativna in varna banka. Ima vse bančne zmožnosti. Bančna moč nad dvanajst milijonov dolarjev.

KASPAR STATE BANK

BLUE ISLAND AVE., CORNER 19th STREET

Da ugodimo onim, ko ne morejo priti med deveto uro zjutraj in do petih zvečer, zato bo ta banka odprta ob pondelkih in sobotah do pol devetih zvečer.

Varna banka, kamor nalagate svoj denar.

Iz Jugoslavije.

Zvišanje poštne pristojbine za pisma. Vlada je povišala pristojbino za navadna pisma za celih 100 odstotkov. Na navadna pisma v notranjem prometu se bo torej morala nalepiti poštna znamka po 2 kroni, za pisma v inozemstvo pa znamka po 4 krone.

Mina se je razletela. — V Žirovnici pri Cirknici sta vrtala kamenje 55 letni posestnik Anton Telič in 19 letni Ivan Štrukelj. Mina je prežgoda eksplodirala in je oba težko poškodovala. Prepeljali so ju v Ljubljano v bolnico.

Velike tatvine v Zalogu. — Na kolodvoru z Zalogu se silno množe razne tatvine. Te dni so tatovi udarli v zaprt tovorni voz in odnesli 180 kg močnih, finih podplatov.

Duhovniške plače. — "Politika" poroča 17. m. m.: V letošnjem proračunskem predlogu ministrstva za vere je predvidena reforma, po kateri naj bi se duhovniki izenačili z državnimi uradniki tako, da bi svojo plačo prejeli od države, država pa bi zase pobirala takse.

Rodbinska žaloigra. — Lovrenc Franko v Bukovem vrhu je jezen na svojo ženo, ker se boji, da ne bi volila posestva njemu, marveč svojim otrokom iz prvega zakona. Prepričani so na dnevnem redu. Posebno hudo sta se sprla 27. m. m., ko se je Franko vrnil iz Poljan. Franko je svoji ženi grozil, da jo bo ubil in jo je suval z nogo. Prisilili jo je nato, da je morala iti z njim na Kovski vrh k Uršuli Kos, ko sta prišla k "Kovskarju", jo je zopet suval z nogami in jo pretepal. Rodbinska žaloigra se zaključila pred sodiščem.

Prijeta tatinska družba. — Orožniki iz Sv. Križa pri Litiji so aretirali Antona in Ignaca Multa iz Bratence, Mihaela Verbiča in Jožefa Kotarja, Jožefa in Ano Verbič iz Mengša, obč. Gradišče, ker so osumljeni, da so izvedli v okolici Sv. Križa več tatvin. V okolici Sv. Križa je bilo izvedenih veliko tatvin. Vsled tatvin so bili oškodovani Anton Lavrič

FRANK SEDLAK'S SONS

Izvršujemo

VSA ZIDARSKA DELA.

Kadar mislite graditi svoje domove ali kako drugo poslopje, obrnite se na nas, da Vam damo svoj nasvet.

2448 South Lawndale Ave.,
CHICAGO, ILL.

Phone: Lawndale 250.

DINARJI IN DOLARJI

se pošiljajo in izplačujejo v gotovem denarju po celi Jugoslaviji.

Šifkarte

za vse linije po določeni ceni.

Za denarne uloge dajamo 4% obresti.

EMIL KISS,
BANKIR

133 Second Ave., New York.

DR. OHLENDORFOVA ZDRAVILA

so izvrstna proti

KAŠLJU,
UJEDANJU,
ŽELODNIM BOLEZNIM
IN REVMITIZMU.

Steklenica stane 75c.

1924 BLUE ISLAND AVE.

iz Žubine za 6 tisoč kron, Mihael Primc v Pungertu za 8000 kron, Fr. Senjur v Dolenji vasi za 2000 kron, Janez Kastelic v Pungertu za 1500—1600 kron, Terezija Markelj v Temenih za 400 kron, Franc Sinjur v Dolenji vasi za 2400 kron, Ivan Antončič iz Malih Dolov za 2000 kron.

Zadušila se je v zakurjeni sobi 11 mesecev stara Marija Bombač na Uncu št. 12.

"LILIJAM" V JOLI DOĹINI.

Da je vaš listič nedolžna stvarca, smo bili mi že zdavnaj v dno duše prepričani. Ravno smo vas mislili po Pavletu Zgagi priporočiti at Sakserji, da bi vas vzeli v otrobarsko kompanijo. Mislimo, da bi vas z veseljem sprejeli, ker dobrega kompanjona se nihče ne brani. Boljšega bi jim pa težko priporočili kot ste vi, ker enkrat v tednu toliko producirate, kot oni cel teden. Torej da je listič nedolžen, ali če hočete z otrobarske strani, prvovrsten, o tem nismo niti najmanj dvomili. Da bi bili pa tisti, ki po njem svoje produkte v svet razpošiljajo tako nedolžni, to nam je bilo neznano. Ko bi bili le slutili, da se v Ameriki dobe še taki angelčki, ki bi se znali nad čem takim pohujšati, bi tega gotovo ne bili nikoli storili. Pa smo si mislili, če se v starem kraju, kjer so glede tega splošno bolj občutljivi, ni nihče pohujšal, ko je Slovenec isto poročal, se tudi tu ne bo. Pa glej, tu še imamo take nežne lilije,

ki se pri vsaki sapici stresejo za svojo snožno belino. O ti joli dežela, morebiti nas pa radi tega vendar ne čaka mlinski kamen. Prvič nismo niti slutili kaj slabega, drugič imamo pa še eno upanje, da s tisto "svinjarijo" nismo omadeževali kake rajске lilije, ampak le kako korintsko. Spričo vaše srčkane nedolžnosti vam budi povedano, da so že v pradavnih časih gotove lilije, oziroma device propadlega mesta Korinta imenovale korintske lilije oziroma device. — Capito? Če pa ne, si bomo pa tam pri vas neke izposodili harmonike in vam eno bolj znano zagodli. Pa še to bi vam svetovali, ker vaš brat onstran oceana take s. prinaša, kakor noben drug list, vrzite njegovo ime od sebe, pa vstavite na njegovo mesto: otrobi, bo vsekako bolj realna firma.

* * *

Poznal sem gospodičino, ki je sramežljivo zardela, ko je nekdo dejal, da bo ne koga nekam sunil. Nedolgo potem sem zvedel, da ziblje in žalostno poje: Kaj je pa tebe treba bilo. Če je ta lilija v joli dolini rastla in duhtela nisem spraševal.

Včasih je videti pred altarjem nevesto, od deviškega venca na glavi, do šolčkov na nogah — ali recimo, da se ne zamerimo, na nožicah — popolnoma belo. Angelj od vrha do tal. Hudobni jeziki pa govore, da če bi se še za par mesecev zavleklo, bi bil že cvil — Ehe. O ti joli lilije.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAČ

6217 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE.
Izdeluje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

VOLJA — SREDSTVA — PRAKSA

Za točno in vestno izvršitev poslov, ki so v zvezi — s pošiljanjem denarja v stari kraj, s potovanjem v domovino, z dopremljenjem oseb v Ameriko in z drugimi posli tega področja, so nujno potrebne tri glavne stvari: volja, sredstva, praksa.

Našo resno voljo za točno službo najbolje dokazuje številna zahvalna pisma od rojakov, ki so se do sedaj poslužili naše tvrdke.

Naša sredstva so naš dobro organiziran urad, naše dobre zveze s stari krajem, naša zastopstva parobrodskih družb in naše državno bančno dovoljenje in državna kontrola čez naše poslovanje.

Nad 1.400 potnikov, ki so z našim posredovanjem do sedaj potovali v stari kraj ali od tam sem, govori o naši praksi.

Ako hočete Vi poslati denar v stari kraj, potovati v stari kraj ali dobiti koga iz starega kraja, je v Vašo korist, da se obrnete na:

Zakrajšek & Češark

SLOVENSKA BANKA
70—9th Avenue New York City.

Mi pošiljamo denar
na vse kraje

JUGOSLAVIJE,
Slovenije, Hrvatske in Srbije.

Vse pošiljatve garantira

AMERICAN STATE BANK

1825—1827 BLUE ISLAND AVENUE,
CHICAGO, ILL.

J. F. ŠTEPINA,
predsednik;

A. J. KRASA,
tajnik.

KAPPERS

1757-1759 W. 18th St., Cor. Wood St.

POZOR!

Ta ogromna razprodaja čevljev je mogoča

ker smo prekupili velikansko zalogo nad 10.000 parov moških, ženskih in vsakovrstnih čevljev najnovejših modelov od Fachony's tvrd.

ke. Dobili smo jih za nizko ceno in damo jih i Vam za nizko ceno!

V korist in dobiček bo Vam če si ogledate našo novo ogromno zalogo raznovrstnih čevljev. Zagotovljamo, da vrednost pod katero oglašamo je resnična, ter cene, pod katerimi prodajamo, so daleč pod resnično vrednostjo blaga.

OTROŠKI ČEVLJI IZ SVETLEGA
USNJA, v velikosti: 3 — 8, vredne
\$1.75. — Sedaj
dajna cena:
\$1.29

OTROŠKI ČEVLJI
na gube, v velikosti
4 — 8, vredne
\$2.00. Sedajna cena:
\$1.49

Moški čevlji na gube iz močnega
usnja, v velikosti 6—11, vredne
ne \$5.00. Sedaj stanejo: \$2.95

Moški najfinejši praznični čevlji, ru-
jav in črni, velikost 6 — 11. Vredne
\$6.00. Sedaj so \$4.85

Moški čevlji za na delo, rujav in čr-
ni velikost: 6 — 11. Vredne
\$4. Sedaj: \$2.69

Ženski čevlji na trakove, so ročno de-
lo in zelo trpežni. Vredne \$4. Sedaj
\$4.00. Sedaj so \$2.95

Ženski praznični nizki čevlji za poleti,
"Oxford" tipa, v velikostih 3 — 8. Vredne
\$4.00. Sedaj \$2.85

Ženski nizki praznični čevlji, s prepon-
kami, z nizkimi in visokimi petami. Velikost 3 — 8. Vredne \$5.50. Sedaj
\$3.85

Čevlji za dečke in dekleta na gum-
be in trakove, velikost 9 — 12. Vredne
\$2.50. Sedaj so: \$1.95

"Girls' Baby oll Pumps", iz mehkega
usnja, velikost: j—11, vredne \$2.50. Sedaj so: \$1.95

PRILIKA ZA NABAVO RAZNIH OBLAČIL!

Ženske bele in ružave nogavice, vred-
ne 39c. Sedaj stanejo samo 15c

Črne težke nogavice za dečke, v vseh
velikostih, vredne 49c. Sedaj 25c

Ženske "fibre silk" nogavice
in crne, vredne 98c. Sedaj 65c

Moški "fibre silk" nogavice s krape-
in crne, vredne \$1.00. Sedaj 50c

"Ladies' Cingham petticoats", vred-
ne 98c. Sedaj stanejo samo 69c

"White dresser scarfs", lepo obroblje-
ni, vredni \$1.00. Sedaj 69c

"Ladies' braziers", krasno obrobljene
s špicami, v velikosti 36 — 44, vred-
ne 75c. Sedaj stanejo samo 49c

Obleke "mornariškega tipa" za de-
kleta, obrobljene s plavim. Velikost
6 — 14. Vredne \$2.98. Sedaj \$1.95

Ženski "Georgette Creps" bluze, naj-
novejše mode, bele in rudečkaste, ve-
likosti 38 — 44. Jih prodaja \$3.98
mo sedaj po

Ženski jopiči, rujav in plavi, ki se
zapenjajo na hrbtu, v vseh velikostih.
So stali prej \$4.98. Sedaj jih
dobite za \$2.98

"Boys' Wash Suits", v beli in različ-
nih barvah, ki so garantirani kot
"wash-proof". Narejeni so v najno-
vejšem tipu in jih povsod prodajajo
za ne manj kot \$2.98. Pri nas \$1.98
jih dobite sedaj za

Moške hlače za na delo, različne ve-
likosti, vredne \$3.48. Sedaj \$1.98

Kratke hlače za dečke, velikost 5—9,
vredne \$1.98. Sedaj stanejo samo \$1.19

Dolge hlače za dečke, velikost 8—17,
vredne \$2.98. Sedaj so \$1.89

Moške kape v vseh barvah in veiko-
stih in v vseh tipih, vredne \$3.00. Sedaj so po \$1.75

Ostali zimski jopiči za dečke, velikost
24—32, smo jih prodajali po \$4.50. Sedaj \$2.49

"Child Dutch Rumpers" plave svetle
barve, vredni \$1.69. Sedaj \$1.29

"Child Rumpers" v temnih barvah,
vredni \$1.25. Sedaj stanejo 79c

Po posebni ceni pa prodajamo
koteninasto in volneno blago.

DELO IN DENAR.

Spisal dr. Fr. Detela.
(Dalje.)

VII.

Jeseni se je poslavljala. Mrzla megla je pokrivala dannadan dolino in se oprijemala z opolzlimi prsti drevja in grmovja. Če je izginila ponoči megla, je belila druge dne slana travnike in strnišča, davila cvetlice po vrtil in trgala po gozdu pisano listje s trdnega drevja. Izza gora so se valili počasi, tiho sivi oblaki, se spuščali niže in niže, se mešali s temnim dimom, ki je puhtel iz tvornice, gnali težke saje k tlom in prevlekli ves dol s tenko vlogo, ki je silila skoz veže in okna in line v sobe in spalnice. Pohlevno pršenje je prehajalo v hladen dež, med dežjem so začele padati vodene snežinke in za njimi se je vsul kosmat sneg. Na tleh ga je sproti dušila in topila vlaga in moča; a padal je trdovraten naprej, se ustavljal in kopičil plast za plastjo, dokler ni zlomil upora in si osvojil vsega ozemlja. Potem je počival samozavesten, zmagoslaven. Za njim se je prihulila brezsrčna zima, ki zahteva od bogatina in siromaka brez ozira in razlike boljše hrane, toplejše obleke, gorke sobe. Zdravstvena pravila celo predpisujejo natančno, kakšna da bodi hrana pozimi, kako se moramo oblačiti, kolikrat prezračiti sobe, ki morajo imeti vedno 14 R toplote. Če pa zamaši in zabije siromak okna vlažnega stanovanja, katero ogreva večkrat samo dihanje zdravih in bolnih ljudi, začne seveda mreti otroci, hirati starci, bolehati odrasli. Statistika izkazuje to vse natančno mesec za mesecem — človek ne bi mislil, koliko dajo pisarjenja takšni ljudje — in navaja tudi vzroke, namreč premalo izobrazbe, premalo skrbi za zdravje. Zakaj se gneteje cele družine po tesnih, vlažnih prostorih, ko bi morale imeti vendar obednice in spalnice ločene in sobe suhe, prostorne, najmanj 15 kubičnih metrov za vsako osebo, in zračiti, zračiti in 14 R toplote! A tako se godi, če se prezirajo nauki vede.

Seveda, kakor pride vsako leto zima, tako se podraži z vsako zimo kurivo. Cena ostane potem čez poltje ista in poskoči šele z novo zimno zopet. Če pa poskoči cena kuriva, zakaj ne bi tudi cene drugih potrebščin? Ali naj ima samo ena vrsta prodajalcev dobiček? In če so cene doma sploh prenizke — in kateremu prodajalcu se ne zde prenizke! — ali se ne dajo lepo urediti tarifi po železnicah, preskrbeti olajšave za izvoz, premije, darila izvoznikom? Ta bi bila lepa, da se ne bi dala dandanes napraviti umetna draginja. Kar je izgube zaradi nizkih tarifov in kar potroši država na darilih za izvoznike, to pristradajo hitro zopet siromaki, vsak nekoliko, a število izda. Zakaj ne bi plačevali domačini domačih pridelkov dražje nego inozemci? Tudi to je nekako domoljubje, dasi se dobe brezdomovinski čudaki, ki menijo, da jih ne boli nič manj, naj jih dere domačin ali tujec. No, to so znane manipulacije, ki se zde višek državniške močrosti tistim, ki jih zago-

varjajo, in tistim, katerim koristijo. V svetli plašč krščanstva pa bi se ne smele zavijati, ker bi ga utegnile umazati.

Siromaka napade zima kakor besna zver. Podi ga po cesti pred seboj, grize ga skoz rokave v roke, skoz raztrgane podplate v otrple noge in ostre kremplje mu zasaja za nohte. V hišo mu vhaaja, naj še tako zabija okna in zapira duri, skoz špranje in razpoke in nič več se ne da odgnati. Kamor dahne, izpremeni zrak v strupeno vlogo, kamor seže, naredi ledeno skorjo, kamor leže, pije gorko kri iz drhtečega telesa. R moža delavca že se ogreje delo in po delu krčma; huje se godi ženi in otrokom, zlasti če moderno gospodarstvo izvaža in draži mleko, vino pa uvaža.

Na Fužinah so držale matere majhne otroke po cele dneve v posteljah, da niso preveč zmrzovali; večji pa so iskali po potih in gozdih bornega kuriva, polomljenega drevja, trhljih vej ali kosov premoga, ki so odpadali pri prevažanju z naloženih vozov. Marsikak paglavec pa je tudi ogledal in prezebral okrog tvornice, navidez malomaren, in pazil, kdaj da ne bo nikogar blizu velikega kupa premoga na dvorišču. Takrat je smuknil skoz vrata, zgrabil par kosov, se ozrl plah okrog sebe in izginil. A take prilike so bile redke in prezgodaj so se zapirala zvečer velika vrata.

Toda kjer je delo, tam je kruh in dela je dajala tvornica dosti. Klepš je premišljeval in računil, ali bi bolj kazalo z znižanjem cen uničiti konkurenčna podjetja ali pa se zvezati s temi podjetji, da bi se vzdržale skupno dogovorjene cene. Ravnatelju in župniku pa se je bilo posrečilo spraviti nekaj delavskih parov v zakonsko zvezo in lepo je bilo gledati, kako radosne so peljale neveste svoje izvoljence pred oltar, kako izpokorjeno ali trmasto so gledali ti predse, kako radosni so se veselili otroci poroke svojih staršev in pojedine po poroki. To jim je dal pripraviti sam gospod Klepš, ki je tudi napil na pojedini poročencem in slavil častljivost zakonskega stanu tako genljivo, da so si neveste brisale oči in nekatere celo ihtele na glas in mu poljubovale roko, prepričane, da je gospod Klepš njih najblajši prijatelj. Saj je bil okrasil nje s poštenim imenom in dal njih možem ponos, da se ne bodo sramovali več ne svojih žen, ne svojih otrok, in otroci ne bodo slišali več priimkov, za starše sramotnih, žaljivih zanj.

Kovač Brnot pa se ni veselil z veselimi. Govoril je o neznajčnosti in strahopetnosti takojimenovanih mož, o nenravnosti zakonskih zvez, ki družijo posli tudi to, kar se družiti noče, o podedovani krivičnosti. "Toda naj misli o teh rečeh vsak, kar hoče in kakor se mu zdi", je dejal.

(Dalje prihodnjič.)

ROJAKOM IZ PODZEMLJA V BELI KRAJINI.

Dragi podzemeljski farani v Ameriki! Tistega, ki Vam to piše, mnogi že poznate, ker sem bil za kaplana v Podzemlju v letih 1908 in 1909. Potem sem bil prestavljen v Črnomelj in sem bil tam 9 let in pol. Leta 1919 svečana 13. sem pa spet nazaj prišel v Vašo faro kot župnik in sedaj pasem z veseljem duše Vaših domačin z božjo besedo. Pa tudi z Vami, ki ste v Ameriki, bi rad ostal znan. Hočem Vam znanost, karat kaj poročati iz stare domovine, kar bi Vas morda zanimalo. Za danes Vam najprvo povem, da je bilo pri nas ravno kar ljudsko štetje. V občini Podzemelj se je našlo še doma navzočih ljudi 1.450, v občini Griblje okrog 400. v občini Gradac okrog 600. Tako šteje naša fara, ako pristejemo še Dragoše, ki so v adlešički občini, in dve hiši na Zastavi, okrog 2.500 ljudi. Vidite torej, da nas je še precej doma, čeprav Vas je veliko v Ameriki in je marsikoga tudi vojska vzela, in jih je španska bolezen v jeseni leta 1918 tudi vzela okrog 45. Gre jih pa sedaj zopet prav mnogo v Ameriko, ker v naši Jugoslaviji gospodarske razmere niso še dobre, čeravno boljše nego po drugih državah bivše Avstrije. Se pač še pozna vojska, ki je toliko let samo uničevala, pa tudi stranke, ki sedaj pri nas vladajo, niso kar nič pridne. Vprašate morda, kako je bilo kaj tukaj za čas vojske. No, vojska je pobirala vse: može in fante, živino, ki so jo s silo jemali iz hlevov po nizki ceni, ravno tako krmo, ki so jo naprej in naprej vozili na štacione, čeprav jo je marsikomu samemu manjkalo, jemali so zrnje, kar so največ mogli, krompir in tako naprej. Delale so doma same ženske, in reči moram, da so storile več nego bi mogel človek verovati. Može so jim lahko prav hvaležni. Obdržale so vse grunte, kolikor se je dalo, v precej dobrem stanju. Vojska je nam pobrala tudi vse zvonove. Pri fari v Podzemlju je le še eden najmanjši, v Zemlju najmanjši, na Krasincu najmanjši, v Klostru, v Gribljah, na Dobravah istotako. Vidite torej, da je pri nas zmirom veliki petek in nobenega zvonenja, kakor včasih. So pa sedaj zvonovi tako dragi, da na nove tu niti misliti ne smemo. Edino Vi Amerikanci bi nam mogli pomagati, ako bi darovali po svo-

jih močeh dolarjev, ki imajo pri nas veličansko ceno. Vi bi nekaj dali, pa bi bilo pri nas prav veliko, in kmalu bi imeli prav lepe zvonove po vseh cerkvah. Tisoč dolarjev bi zadostovalo že za faro cerkev. In ravno namen tega moje- ga prvega pisanja je poglavito to, da bi Vas prav lepo in ponižno poprosil za blagovoljne Vaše darove v ta namen. Vsem darovalcem bi bil jaz in vsa fara prav srčno hvaležni. Hvaležni pa ne bi bili samo en čas, ampak naprej od roda do roda, ker bi nas zvonovi vedno k temu opominjali. Pa tudi Vi sami, če pridete kedaj zopet kaj domov, boste z veseljem poslušali zvonove in rekli: napravili smo jih mi. Kako bo pa Vas vesel še le Bog in sv. Martin, farni patron! Dajte pa hitro, dokler ima dolar še veliko veljavo, ker taka reč se hitro lahko sprevrže. Darove pošiljajte na Martjano Tomc v Jolietu, Ill. No. 608 Broadway, ali kar na list Edinost.

Ravno tako prosim za darove za zvonove po podružnicah. Vsak darovalec pa naj seveda posebej pove, če daruje kaj za podružnico. Imena vseh darovalcev se bodo zapisala v posebno knjigo za večni spomin. Imena onih, ki bi prav posebno veliko dali, bi se tudi po možnosti vlija v nove zvonove. Prosim torej prav iskreno za obilne darove!

Sporočam Vam še kaj iz župnih knjig. Med vojno je bilo seveda malo porok. V letu 1919 in 1920 pa je bilo poročnih 75 parov. Rojenih je bilo med vojno otrok: v letu 1915 še 80, leta 1916 samo 41, leta 1917 zopet 55, leta 1918 52, 1919 pa že 78, leta 1920 je zopet na-

vadno število od prej, namreč 81. To je tudi ena slika vojske. Mrličev je bilo po navadi razun leta 1918, ko je divjala španska bolezen. Pravijo, da jih je pobrala ta več nego vojska. Vendar jih je tudi vojska vzela okrog 40. Natančnega števila še ne morem povedati, morda kedaj pozneje. Naj sedaj neham, da ne bo predolgo. Vas Amerikance prav srčno pozdravljam in Vam želim vse dobro za telo, še bolj pa za dušo.

GREGOR CERAR., župnik
v Podzemlju, 10-3 1921.

RAD BI IZVEDEL, KJE JE MOJ BRAT JANEZ VESEL,

doma iz vasi Travniki pri Loškem potoku. Pred petimi leti sva bila skupaj v Čišolmu, Minn., potem pa je odšel v Montano, odkoder mi je čez dve leti enkrat pisal. To pismo je bilo zadnje od njega. Zato prosim ameriške rojake, ki jim je kaj znano o njem, naj mi sporoče, kje je, ali pa se naj sam oglasi, ker mu moram povedati važne stvari iz starega kraja.

Tudi želim, da bi se hitro pri meni zglasil Ivan Vesel, sin mojega brata Rudolfa, ki je tudi dospel semkaj.

Anton Vesel,

14901 Darwin Ave.,
Collinwood, O.

POZOR ROJAKI IN ROJAKINJE!

ALPENTINKTURA je najuspešnejše na svetu za rast in proti izpadanju las. Alpenpomada za brke in brado; kurja očesa in bradavice v 3 dneh popolnoma odstrani; revmatizem v 6 dneh popolnoma ozdravi. Bruslaintinktura od katere postanejo sivi lasje popolnoma naradni. Rane, opekline, potne noge in za druge bolezni imam jako uspešna zdravila; pišite po cenike, pošljem Vam jih zastonj.

KRASEN KOLEDAR in žepno knjižico pošljem vsakomur zastonj, pošljite mi le 5¢ za poštino. V potrebi velja te knjižica vsakemu več kot \$10.00. —

JAKOB WAHČIČ

6702 Bonna Ave., N. E.

Cleveland, O.

POKLICITE NAS!

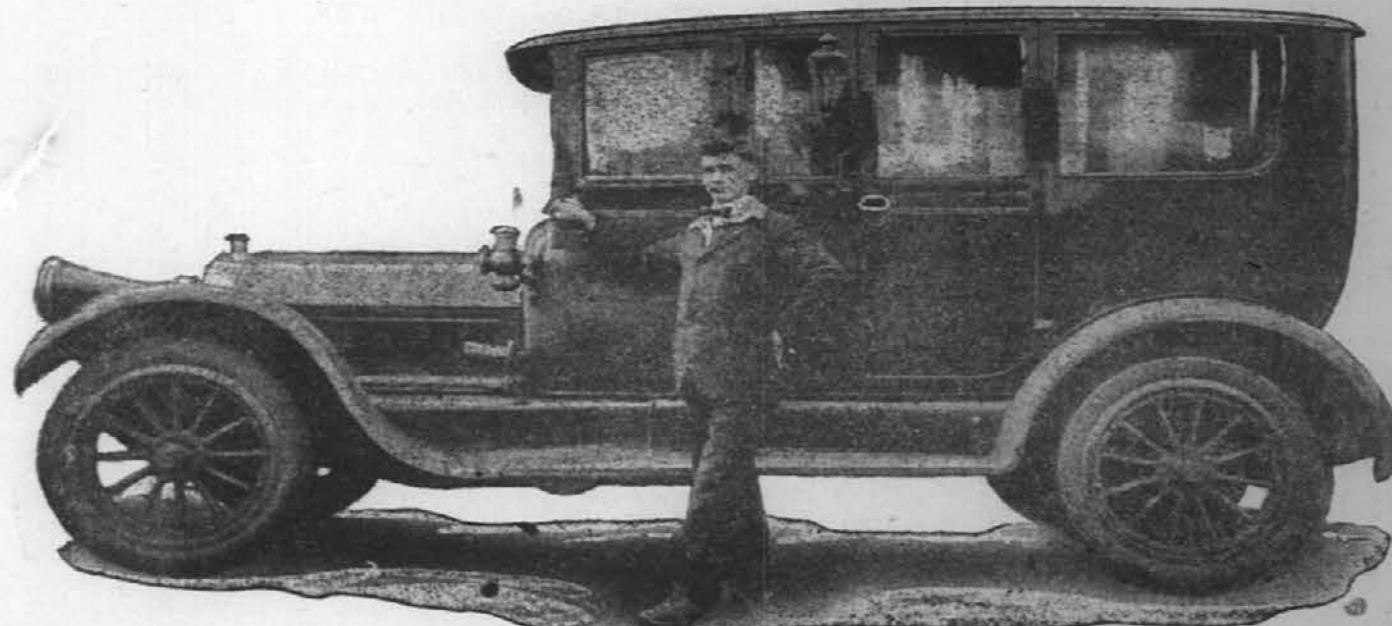
Kadar potrebujete Avtomobile za poroke, krstinje, kakor tudi pogrebne sprevede.

V enakih slučajih se uljudno priporočam vsem Slovincem.

ANDREW GLAVACH

1828 West 22nd Street
Chicago, Ill.

"Kadar pokličete na telefon, rabi-
te vedno štev. Canal 5889."

NOVA CERKVENA PESMARICA.

Priredil in izdal Matej L. Holmar, organist pri cerkvi sv. Vida v
Cleveland, O.

Kakor Vam že morda znano, sem ravno kar prejel iz tiskarne naj-novejšo pesmarico, ki je največja izdaja cerkvenih pesmi, s sekiricami (notami), kar smo jih Slovenci kdaj imeli v stari domovini. Tu, v naši novi domovini, je to prva knjiga, katero smo Slovenci živo potrebovali v prvi vrsti katoliške šole, cerkveni zbori in Marijine družbe.

Pesmarica se imenuje "Slava Bogu" in bo ustrezala vsem potrebam za vse razne pobožnosti, dopoldanske in popoldanske ter večerne službe božje.

Knjiga je zelo priročna ter lepo uvrščena, ter obsega 377 strani in vsebuje 250 razni pesmi in sicer:

Mašnih pesmi in melodij je 32, obhajilnih 20, blagoslovnih 18, adventnih 4, božičnih 10, zadnji dan leta, Novo leto, sv. Trije Kralji 2, Ime Jezusovo 4, Sveta družina, (postnih) 22, velikonočnih 9, za Krizev teden, Vnebohod, Binkošti in za Sv. Trojico, k Sv. Rešnjem Telesu 11, v čast Jezusovemu 8, za razne Marijine praznike 31, za majnik in druge Marijine pobožnosti 40, litanije v čast Srcu Jezusovemu in k temu lepi odpevi, larvretanske litanije M. B. s krasnimi odpevi, v čast sv. Jožefu, 3, v čast sv. Alojziju 3, v čast vsem Svetnikom 2, spomin Vernih duš, v čast Angeljev varhov, god posameznih svetnikov in svetnic, blagoslovljenje nove cerkve, sv. birma, misijonska, papeževa himna, zahvalna pesem. Dodane so tudi kratke mašne molitve. V tej knjigi se nahajajo biseri slovenskih cerkvenih melodij.

Če duhovniki in organisti! Nabavite si to krasno knjigo za šolsko mladino in za cerkvene zборе. Cena je tako nizka, da ni možno misliti o previsoki ceni. Knjiga se lahko dobi ob vsakem času pri založniku Matej Holmar, 1109 Norwood Rd. ali pa v tiskarni Ameriške Domovine, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Cena knjigi je \$1.50 po pošti več, ako se naroči več knjig skupaj po pošti je poština nekaj ceneje.

MATEJ L. HOLMAR

1109 NRWOOD RD.

CLEVELAND, OHIO.

VINKO ARBANAS
CVETLIČAR IN PRODAJALEC

vsakovrstnih

CVETLIC IN ROŽ.

Izvršujem vsakovrstne pogrebne vence. Pri meni dobite najlepše šopke za ženitovanje in druge slavnostne priredbe. Priporočam se Slovincem, kakor tudi vsem Hrvatim in Slovanom v Chicagi in okolici.

1320 West 18th St., Chicago, Ill.
Phone: Canal 4340.

Prepričajte se!

Da miresnično izdelujemo najkrasnejše ženitovanske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němėček
FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

PHONE: CANAL 2534.